

Νὰ λυπηθῶ διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου τώρα! Ἀχ δὲν ἔβλεπον τὴν ὥρα πότε νὰ φύγω, νὰ φύγω μακριὰ ἀπο αὐτὸν τὸν τόπον, πού μ' ἐφαρμάκευσε ἔς τὰ ὕστερα τόση πικρά.

Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ βοήθῃω μέχρι πυθμένος τὸ πικρὸν ἐκείνο ποτήριον, καὶ οὕτω εἶδον μὲ τὰ ἴδια μου μάτια τὴν φαιδρὰν καὶ εὐτυχὴ ἀναχώρησιν τοῦ ἐρατεινοῦ ἐκείνου ζεύγους. σπεύδοντας εἰς Ἀθήνας, ἵνα τελέσῃ τοὺς γάμους του. Ἐνθυμοῦμαι καὶ αὐτὸ καλὰ ἦτο δειλινόν. Μὰς ἀπεχαιρέτησαν καὶ οἱ τρεῖς εὐθυμοὶ, εὐθυμοὶ, καὶ εἰμωρῶ νὰ εἰπῶ ὅτι ὁ συνταγματάρχης ἦτο ὁ εὐθυμότερος, αὐτὸς πού ἦλθεν εἰς τὸν τόπον μας διὰ νὰ μὲ κάμῃ δυστυχῆ.

Ὅτε ἐκείνη μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι της διὰ τελευταίαν φοράν, καὶ ἐγύρισε καὶ μ' ἐκύτταξε μὲ τὰ γαλανὰ ἐκείνα μάτια, δὲν εἰζύρω καὶ ἐγὼ πῶς ἐκρατήθην, πού ἔβρον τὴν μεγαλοφυΐαν ἐκείνην, καὶ ἄφησα νὰ φύγῃ οὕτω ἡσυχὰ καὶ ἄφωνα ἡ μικρὰ ἐκείνη κόρη, ἡ σγουροζάνθη Ἀννίτσα, ἡ πρώτη φλόγα τῆς καρδιάς μου, χωρὶς

νὰ ῥιφθῶ εἰς τοὺς πόδας ὅλων ἐκεῖ, καὶ νὰ ἱκετεύσω, νὰ κλαύσω....

Οἱ ἄλλοι τοὺς συνώδευσαν μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἐγὼ ἐπῆγα καὶ ἐκάθησα μονάχος εἰς ἐκείνον τὸν βράχον, ὅπου μ' ἐρώτησε κάποτε, γιὰτ' εἶμαι τόσον λυπημένος.

Ὁ ἥλιος κατέβαινε εἰς τὴν δύσιν του, ἡ θάλασσα ἦτο ὀλίγον ταραγμένη, καὶ τὰ κύματα τῆς ἐκτύπων ὠργισμένα ἐπάνω ἔς τὸν βράχον. Τὸ ἀτμόπλοιο ἐκαμπτεν ἤδη τὸ ἀκρωτήριον, ἐξαφανιζόμενον ὀπισθεν αὐτοῦ. Ἐστρεψα ἄλλοῦ τὸ βλέμμα, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑπομείνω βλέπων ἀφισταμένην σκληρῶς τὴν μόνην εὐτυχίαν τῆς ζωῆς μου.

Ὅταν ἐγύρισα πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ἀκρωτήριον, τὸ ἀτμόπλοιο εἶχεν ἐξαφανισθῆ, μόνον ὀλίγος καπνὸς ἔμεινε ἐκεῖ εἰς τὸν οὐρανόν, ὥσάν νὰ ἐγέλα διὰ τὴν δυστυχίαν μου.

Ἐγείρα τότε ἐπὶ τῆς χειρὸς μου τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκλαυσα καὶ ἐκλαυσα πικρά, πικρά εἰς ἐκείνην τὴν ἐρημιὰ πρώτην φορά ἔς τὸν κόσμον.

ΜΗΤΕΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ⁽¹⁾

Ὅ,τι λάμπει δὲν εἶνε χρυσός, ἰδίως ἐν Ἀμερικῇ. — Τὸ δολλάριον μόνος τοῦ μετρικοῦ συστήματος. — Ἡ θετικότης τοῦ Ἀμερικανοῦ. — Πῶς κρίνει τοὺς ἀνθρώπους. — Οἱ ἀδάμαντες. — Διὰ τί οἱ Ἀμερικανοὶ ρίπτουν τὸν παρὰν ἀπὸ τὰ παράθυρα. — Ἡ φιλαργυρία ἀγνωστος ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Ἀμερικανὸς δὲν λατρεύει ὁδὸν ὑποτίθεται τὸ χρῆμα.

Ὁ Ἀμερικανὸς θαυμάζει ὅ,τι λάμπει, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶνε χρυσός.

Ἡ ἐπιτυχία ἐγγυᾶται περὶ τῆς ἀξίας. Τὴν ἀγυρτεῖαν δὲ θριαμβεύουσιν θεωρεῖ ἀνωτέραν τῆς φυτοζωούσης ἱκανότητος.

Τὸ δολλάριον δὲν εἶνε μόνον μόνος τοῦ νομισματικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ μετρικοῦ συστήματος.

Πρὶν ἀποφανθῆ περὶ τῆς ἀξίας σου ὁ Ἀγγλος ἐρωτᾷ: «Τί εἶνε ὁ πατέρας σου»; ὁ Γάλλος «Τί εἶσαι»; ὁ Ἀμερικανὸς «Πόσα ἔχεις»;

Ὁ Ἀμερικανὸς κρίνει τοὺς ἀνθρώπους μὲ θελκτικὴν ἀμεροληψίαν καὶ ἀφέλειαν. Θαυμάζει τὴν φιλολογικὴν ἀξίαν, διότι ἀποφέρει χρήματα. Φιλολογικὴ ἢ καλλιτεχνικὴ ἐπιτυχία δὲν εἶνε ἐπιτυχία δι' αὐτὸν παρὰ ἐὰν συνδυάζεται μὲ ἀνάλογον χρηματικὸν κέρδος. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε κυρίως ἐμπορικὴ ἀξία διὰ τὸν Ἀμερικανόν· ἀξίζει τόσον καὶ τὸν ταξινομεῖ. Αὕτῃ ἡ ἐκείνη ἢ ἐπιστημότης τοῦ ἐμπνέει τὸν σεβασμὸν καὶ τὸν θαυμασμόν, ὅχι διότι παρήγαγε δαιμόνιον τι ἔργον, ἀλλὰ διότι τὸ δαιμόνιον ἔργον τὸν ἐπλού-

τισεν. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν δὲν λέγουν ὅτι ἡ Πατὴρ ἔχει φωνὴν ἀμίμητον, λέγουν ὅτι ὅταν τραγουδῇ γεμίζει τὸ θέατρον.

Ὡμίλουν κάποτε μετὰ τινος Ἀμερικανοῦ περὶ τοῦ διασήμου συνταγματάρχου Ροβέρτου Ἰγκερσολλ.

— Νομίζω ὅτι εἶνε ὁ μεγαλειότερος ρήτωρ σας; τοῦ εἶπα.

— Μάλιστα, κύριε, μοῦ ἀπήντησε. Ὅποιαν ἡμέραν καὶ ἂν θελήσῃ ὁ Ἰγκερσολλ νὰ ὁμιλήσῃ δημοσίως θὰ εἰσπράξῃ 5000 δολλάρια.

Τῇ ἀληθείᾳ εἶνε περίεργος αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ἐκτιμήσεως ἐνὸς μεγάλου ρήτορος, ἐνὸς μεγάλου συγγραφέως ἢ φιλοσόφου.

Ἡ δεῖνα ἡθοποιὸς θὰ «κάμῃ φουρόρε» εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην ἢ τὸν Ἅγιον Φραγκῖσκον, ὅχι διότι εἶνε πεπρωκισμένη δι' ἀναμφισβητήτου ἀξίας, ἀλλὰ διότι διέρχεται τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ταξειδεύουσα ἐντὸς ἰδιαίτερου πολυτελοῦς βαγονίου, τὸ ὅποιον διὰ λογαριασμόν τῆς κατεσκευάσε τοῦ ἐργοστασίου Πούλλιαν καὶ Σα.

Εἶδα ἀμερικανικὰς ἐφημερίδας ν' ἀναγγέλλουν τὴν ἐπὶ σκηνῆς ἐμφάνισιν τῆς δεσποινίδος Μίννι Πάλμερ — καλλιτέχνιδος μὲ πολλὴν ἀξίαν — ὡς ἐξῆς:

«Κατὰ τὴν τρίτην πρᾶξιν ἡ δεσποινὶς Μίννι Πάλμερ θὰ φέρῃ ὅλους τοὺς ἀδάμαντας.»

Τὸ ἀπόγευμα τὸ γραφεῖον τῆς πωλήσεως τῶν εἰσιτηρίων ἐπολιορκεῖτο καὶ τὸ βράδυ δὲν

1) Ἴδε Ἐστίας ἀριθμὸν 30.

ὑπῆρχε θέσις δι' ὅλον τὸ συρρεῦσαν πλῆθος. Ἀστείαι λεπτομέρεια: Τὸ ἐν τέταρτον τῶν θεατῶν προσῆλθε μόλις εἰς τὰς δέκα, διὰ τὰ ἴδη τοὺς ἀδάμαντας τῆς τρίτης πράξεως.

Ἡ ἀνάγκη αὕτη τοῦ πλοῦτου ἀποτελεῖ τὴν ἀντίστροφον ὅψιν τοῦ μεταλλίου ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου περισσότερον ἢ παντοῦ αλλοῦ ἀξία χωρὶς χρήματα εἶνε ἄχρηστον ἐπιπλόν.»

Ἡ Ἀμερικὴ ὑφίσταται τὰς συνεπείας τοῦ τρόπου αὐτοῦ τοῦ σκέπτεσθαι. Αἱ μεγαλοφυΐαι τῆς χώρας, ἀντὶ τῆς ἀφιερώνουσι τὸν καιρὸν τῶν εἰς περὶ αὐτῶν ἔργων, τεινόντων εἰς ἐξυψώσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ λαοῦ, εἶνε ἡ ἀνάγκη-σμέναι νὰ ἐργάζωνται πρὸς χρηματισμόν.

— Ἄ! φίλε μου, μοῦ ἔλεγε κάποτε εἰς τῶν χαριεστέρων ποιητῶν τῆς Ἀμερικῆς, ψαύων τὸ μέτωπόν του· μοῦ φαίνεται ὅτι κάτι ἔχω ἐδῶ μέσα, ὅτι φλέγομαι ἀπὸ τὸ ἱερὸν πῦρ καὶ ὅτι ἠμποροῦσα νὰ κάμω κάποιον καλὸν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, γράφων. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐργασθῶ, ὅταν τὸ Χρηματιστήριον συγκινῆται ἀπὸ φήμας καταστροφῶν. Συγγνώμην, δὲν ἔχω καιρὸν· πρέπει νὰ τρέξω εἰς τὸ Χρηματιστήριον!

Οἱ Ἀμερικανοὶ συγγραφεῖς δὲν ἠμποροῦν συνήθως νὰ γράφουν κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τῶν. Πρὸ παντός τὸ χρῆμα! Ὁ Μάρκος Τουκὶν εἶνε ἐκδότης, ὁ Οὐίλνερ Οὐένδελ Χόλμς εἶνε ἱατρός, ὁ Ἐδμονδ Κλάρκιν Στέδμαν εἶνε μεσίτης, ὁ Ροβέρτος Ἰγκερσολλ εἶνε δικηγόρος. ὁ Τζαίμς Ρώσσελ Λαβελλ εἶνε διπλωμάτης. Οἱ λοιποὶ εἶνε δημοσιογράφοι. Οἱλίγοι ἀποζοῦν ἐκ τοῦ καλαμου τῶν, διότι ἡ δημοσιογραφία ἐν Ἀμερικῇ δὲν ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς φιλολογία.

Ὁ ἄνθρωπος διαγωνίσθη ἵνα ἐξαγοράσῃ τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα διὰ πολυμόχθου ἐργασίας. Ὁ Ἀμερικανὸς εἶνε ἡ ζωσα ἀπόδειξις τούτου.

Ἔργαζεται, ἐργάζεται, καὶ ὁ περιρρέων τὸ μέτωπόν του ἰδρῶς πίπτει ἐπὶ τῶν ὤτων τῆς γυναίκας του καὶ ἀποκρυσταλλοῦται ὑπὸ μορφήν ἀδαμάντων.

Διὰ τὴν Ἀμερικανίδα ὁ ἀδάμας δὲν εἶνε ἀντικείμενον πολυτελείας, εἶνε ἀντικείμενον τῆς πρώτης ἀνάγκης. Ἡμπορεῖ εὐκολώτερον Ἀγγλίας γεροντοκόρη νὰ μὴ πιῇ τσαῦ, ἀλλ' ὅχι Ἀμερικανὶς νὰ μὴ φορέσῃ ἀδάμαντας.

Ω! οἱ ἀδάμαντες ἐν Ἀμερικῇ! Τί ἐφιάλτης! Οὔτε μία γυνὴ ἐπὶ ἑκατόν, ἡ ὅποια νὰ μὴ φορῇ ἀδάμαντας. Λεῖψανον τῆς βαρβαρότητος.

Ἀδάμαντας μὲ ἐνδυμασίαν χοροῦ, τὴν νύκτα, ὑπὸ τὸ φῶς, καλὰ· ἀλλ' ἀδάμαντας εἰς τὸν περίπατον, εἰς τὰς καθημερινὰς ἐπισκέψεις, ἀδάμαντας μὲ τὸν κοιτωνίτην, ἀδάμαντας εἰς τὰ αὐτιά, εἰς τὸν λαυμόν, εἰς τὰ δέματα τοῦ πύλου, εἰς τοὺς βραχίονας, εἰς τὰ δακτυλα, ἀ-

δάμαντας παντοῦ καὶ πάντοτε! Τί λέγω! εἶδα ἀδάμαντας καὶ εἰς τὰς πόρπας τῶν υποδημάτων, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐντὸς ἐμπορικοῦ.

Ἐὰν ἡ ὑπεροχὴ συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ κάμῃ τις ὅ,τι κάμνει τὸ χυδῆν πλῆθος, ἡ ὑπεροχὴ ἐν Ἀμερικῇ ἔπρεπε νὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ φέρῃ κανεὶς ἀδάμαντας.

Φυσικὰ, ὅ,τι λάμπει ἐν Ἀμερικῇ, ὅπως παντοῦ, δὲν εἶνε ἀδάμας. Ὅταν βλέπετε ἀδάμαντας εἰς τὰ ὄτα γυναικῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως εἶνε ἡ ψευδὴς ἀδάμαντες, ἀγορασθέντες μὲ χρήματα καλῶς κερδηθέντα, ἢ ἀνιθινοὶ ἀγορασθέντες μὲ χρήματα κακῶς κερδηθέντα.

Εἶδα εὐμόρφους γυναῖκας νὰ παραμορφώνωνται ἐντελῶς, φορτωνόμεναι μὲ ἀδαμάντινα ἐνώτια ἀτελευτήτων διαστάσεων. Οἱ ἀδάμαντες οὗτοι ἔχουν μεγάλην ἐμπορικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ καλλιτεχνικὴν ἀξίαν καμμίαν. Κοινὸν ἐλάττωμα τῶν Ἀμερικανῶν εἶνε νὰ ἐκτιμῶσι τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ αὐτῶν.

Εἶδον Ἀμερικανίδας, εἰς χοροῦς, νὰ φέρουν ἀδάμαντας δύο ἑκατομμυρίων εἰς τὴν κόμην, ἐπὶ τῶν ὤμων, εἰς τοὺς βραχίονας, εἰς τὰ χέρια, εἰς τὰ αὐτιά καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ἡ φιλογυνία, ἔμφυτος εἰς τοὺς Ἀμερικανούς, δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ μόνην τὴν χλιδὴν, τὴν ἥποιαν οἱ ἄνδρες παρέχουν εἰς τὰς γυναῖκας ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶνε ὁ μόνος τόπος, ὅπου ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀφωσιωμένος εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἔτοιμος νὰ ἐκπληρώσῃ ὅλας τὰς ἰδιότητες.

Ἡ πολυτέλεια τῶν Ἀμερικανῶν ἐξηγεῖται ἄλλως.

Τὰ χρήματα κερδίζονται εὐκολὰ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, ἐξοδεύονται δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Αἱ ἐπιχειρήσεις ἐδῶ συγγενεύουν μᾶλλον πρὸς τὰ τυχερὰ παιγνίδια παρὰ πρὸς τὸ καθαυτὸ λεγόμενον ἐμπόριον.

Πρὸς τοῦτοις ἐὰν ὁ Ἀμερικανὸς κατέχεται ὑπὸ τῆς διψῆς τοῦ χρυσοῦ, δὲν τὸ κάμνει χαρὶν τῶν ἀπολαύσεων, τὰς ὁποίας τὸ χρῆμα παρέχει. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ φιλαργυρία εἶνε κακία σχεδὸν ἄγνωστος ἐν Ἀμερικῇ. Ὁ Ἀμερικανὸς δὲν συναρτῇ τὸν χρυσὸν διὰ νὰ τὸν σωρεύῃ ἀπλῶς, διὰ τὸν βλέπῃ καὶ νὰ τὸν μετρή. Τὸν συναρτῇ διὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν του καὶ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν οἰκείων του. Ἐξοδεύει μετὰ τῆς αὐτῆς φαιδρότητος μετὰ τῆς ὁποίας ἐσοδεύει, κυρίως ὅταν πρόκειται νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν γυναῖκα του ἢ τὰ κορίτσια του, πρὸς τὰς ὁποίας ἐπιδαψιλεύει διαρκεῖς περικοπήσεις. Πρῶτος αὐτὸς ἀναγνωρίζει ὅτι τρέφουν πρὸς τοὺς ἀδάμαντας ἔρωτα τόσον μαρὸν, ὅσον καὶ δαπανηρὸν, ἀλλὰ ἔχει καλὴν καρδίαν καὶ λέγει: « Ἀπὸ τοὺς ἀρέσουν, διατὶ νὰ μὴν ἔχουν; »

χου μέχρι τοῦ ἐργάτου. Εἰς τὸ Χικάγον μόνον οἱ ἄλλοι δὲν εἶνε σεβαστοί.

Ὁ ἀριθμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον συνοψίζεται ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τοῦ Χικάγου, εἶνε μυθώδης. Κατὰ τῷ 1887 ἀνῆλθεν εἰς 5,675,000,000. Αἱ ἐταιρικαὶ καταθέσεις ἀνῆλθον εἰς 15 χιλιάδας ἑκατομμύρια, 240 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐσφαγήσαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 2,382,000 σφάγια καὶ εἰσῆχθησαν 180 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων σίτου. Τὸ Χικάγον εἶνε ἴσως ἡ μᾶλλον ἀνθηρὰ πόλις τῆς ὕψηλις.

Εἰκοσι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ — ἐξαίρεσει τῶν γραμμῶν τῶν περιχώρων — ἔχουν σταθμούς ἐν Χικάγῳ. Εἰσερχόμενος κανεὶς εἰς τραῖνον ἐν αὐτῇ, εἰμπορεῖ νὰ διατρέξῃ 40,000 χιλιόμετρα περίπου καθ' ὅλην τὴν Ἀμερικὴν.

Δὲν εἰμπορεῖ νομίζω νὰ σχηματίσῃ τις ἐν Εὐρώπῃ ἰδέαν περὶ τῆς πυρετώδους δραστηριότητος, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐν Χικάγῳ.

— Γρήγορα θὰ ἐφεύρετε, ἔλεγα μίαν ἡμέραν εἰς ἓνα κάτοικον τοῦ Χικάγου, μηχανήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον θὰ βάζῃ κανεὶς ἐν ζωντανόν κουνέλι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο θὰ ἐγαίνῃ ψηλὸ καπέλο.

— Τὴν ἐφεύραμεν . . . σχεδὸν, μοῦ ἀπήντησεν.

Καὶ τὴν ἐπομένην μ' ἐπῆγε νὰ ἴδω τὸ περίφημον ἐργοστάσιον χοίρινου κρέατος τῶν κ. κ. Ἀρμὸρ καὶ Σας.

Φαντασθῆτε σειρὰν μεγάλων αἰθουσῶν. Εἰς τὴν πρώτην σφάζονται 5000 χοῖροι καθ' ἑκάστην εἰς τὴν ἄλλην τοὺς μαδοῦν, ἅμα ὡς ἐξαχθοῦν ἀπὸ λέβητας ζέοντος ὕδατος· εἰς τὴν τρίτην τοὺς ἀποκεφαλίζουσιν εἰς ἄλλην συνάζουσιν τὸ αἷμα τῶν· εἰς ἄλλην μαζεύουσιν τὰ ἔντερα καὶ οὕτω καθεξῆς. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ καταστήματος παρασκευάζουσιν τοὺς χοίρους ὑπὸ μορφὴν χοιρομηρίου, σαλαμίου, γελατίνης. Αἱ μεταμορφώσεις δ' αὗται γίνονται μὲ ταχυδακτυλογρικὴν ταχύτητα.

Καὶ τί δὲν θὰ ἐφεύρουν εἰς τὸ Χικάγον; Κατὰ τὴν διαμονὴν μου ἐσκέπτοντο νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὡς κινητήριον δύναμιν διὰ τὰς βαπτομηχανὰς τὴν ὀμιλίαν . . . τῶν γυναικῶν. Καὶ πράγματι ἂν τεθῇ εἰς συγκοινωνίαν ἡ σιαγὼν μετὰ τοῦ τροχοῦ τῆς μηχανῆς, τί πρακτικώτερον!

(Κατὰ τὸν Max O' Rell).

Δ. Γ. Κ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΝΕΩΤΑΤΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Τὰ μαστοφόρα παρέχουσιν εἰς συντήρησιν τοῦ ἀνθρώπου πλὴν τῆς σαρκὸς τῶν καὶ ὑγρὸν πολυτίμον, τὸ γάλα.

Ἐρρέθη πλειστάκις, ὅτι τὸ γάλα εἶνε ὁ τύπος τελείας τροφῆς καὶ ὅτι ἀπόδειξις τούτου εἶνε τὰ νεογνά τῶν μαστοφόρων ἅτινα τρέφονται καὶ ἀναπτύσσονται διὰ τοῦ γάλακτος καὶ μόνου. Δευτέρα τούτου ἀπόδειξις εἶνε, ὅτι τὸ γάλα ἐνέχει ἀκριβῶς καὶ ἐν τῇ πρεπούσῃ ἀναλογίᾳ τὸ ὕδωρ, τὰς λευκωματοειδεῖς οὐσίας, τοὺς ὑδατάνθρακας, τὸ λίπος καὶ τὰ ἄλατα, ὧν ἔχει ἀνάγκην ὁ ὁργανισμὸς εἰς ἀνάπτυξιν καὶ συντήρησιν.

Τῷ ὄντι, πᾶσαι ἐκεῖναι αἱ οὐσαί, ἀπλατῇ ἢ σύνθετοι, αἱ χρήσιμοι εἰς παρασκευὴν τῶν ὀστέων, εἰς πλάσιν τῶν μυῶν, τοῦ αἵματος καὶ τῶν ἄλλων χυμῶν, εὐρίσκονται ἐν τῷ γάλακτι ἐν τῷ σφαιρῷ ἀναλογίᾳ ὅσῳ ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ τροφῇ, ὅπερ δικαιοῖ πληρέστατα τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ προσωνομίαν ὅτι εἶνε τύπος τελείας τροφῆς. Τὸ γάλα εἶνε βεβαίως ἐπιτήδειον εἰς τὴν ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατήρησιν τῆς ζωῆς ἀτόμου ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διὰ γάλακτος διαίταν ὑποβληθέντος, ἐν τούτοις δὲν ἐγένετο ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς ἀποκλειστικὴν διαίταν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ὁ στόμαχος καὶ ἄλλα συνείθισε νὰ πέπτησι τὰ. Ἡ ἐλαχίστη δρᾶσις, εἴτε ἐγκεφαλικὴ, εἴτε πρὸ πάντων φυσικὴ, εἶνε ἀπολύτως ἀσύμβατος μὲ τὴν διὰ γάλακτος ἀποκλειστικὴν διαίταν. Τὸ γάλα εἶνε ἐξαίρετος τροφή πρὸ πάντων διὰ τοὺς ἀσθενικοὺς, διότι τὰ ὄργανα αὐτῶν ἔνεκα τῆς νόσου καὶ τῆς διαίτης ὁμοιάζουσι τοῖς τῶν νεογνῶν, ὧν τὸ γάλα

πρέπει νὰ εἶνε ἡ μόνη τροφή. Εἶνε ἐξαίρετον ἐνὶ λόγῳ διὰ τοὺς γέροντας, τοὺς ἀναρρωνύοντας καὶ πάντας ἐκείνους τέλος, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ λάβωσιν ἄλλην τροφήν, ὧν τὰ πεπτικά ὄργανα εἶνε ἐξηρησμένα ἢ κεκοπιανότα καὶ ἔχουσι τὴν χώνευσιν ἐπιπονον.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐπιτευχθείσας μεγάλας προόδους ἐν τῇ ἐπιστῇ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, αἱ μέθοδοι τῆς βιολογικῆς ἐρεύνης δὲν παρέσχον ἡμῖν μέχρι τοῦδε ἐπαρκὴ ἐξήγησιν, διὰ τὸ γάλα εἶδους τινὸς ζῴου εἶνε ὁ τελειότερος τύπος τροφῆς διὰ τὰ νεογνά τοῦ εἶδους τοῦ.

Οἱ χημικοὶ ἐπέστησαν μέχρι σήμερον τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὴν ἔρευναν κυρίως τοῦ βοείου γάλακτος, ὅπερ θεωρήσαντες ὡς πρότυπον ἰσχυρίσθησαν ὅτι τὸ γάλα ἄλλου εἶδους ζῴων δὲν διαφέρει ἐκείνου εἰμὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον. Ἐξήτουν ἀναμφιβόλως χαρακτηρηστικὰς διαφορικοὺς. Ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γάλακτος, ἔλεγον, διακρίνονται μετὰ τῶν διὰ τῆς ὁσμῆς καὶ τῆς γεύσεως, τῶν παρουσιαζομένων διαφορῶν ὡς πρὸς τὴν σύστασιν καὶ τὸ χρῶμα οὐδὲν ἥττον χαρακτηριστικῶν. Ἐβεβαίουν κατ' ἀκολουθίαν ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ γάλακτος εἶνε ἀμετάβολα ἐν τῇ φύσει τῶν, ἄλλ' ἢ σχετικῇ αὐτῶν ἀναλογίᾳ ποικίλλει δι' ἑκάστον εἶδος ζῴου καὶ μάλιστα δι' ἑκάστον ἄτομον καὶ ὅτι ἡ ποικιλία αὕτη ἐξήρηται ἐκ πληθὺς περιστάσεων δυναμένων νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ ζῴου κατάστασιν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι εὐνοϊκὴ τις περίστασις δρᾶσα ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ τὸ βοεῖον γάλα προσόμοιον τῷ τῆς ὄνου